

Naalackersuisut ikiaroorntunik Kalaallit Nunaannut eqqusuinermik akiuiniarnerup nakussassarneqarsinnaanera pillugu kingusinnerpaamik UKA2016-imi nassuiaammik saqqummiussinissaannik pisussaaffilerneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut. Tassami allaaserineqarssaaq ikiaroorntunik eqqusuinermik akiuineq qanoq nakussassarneqarsinnaanersoq, tassani ilanngullugu tamanna pillugu qallunaat naalackersuisunik isumaqatiginninniarnaq. Nassuiaammi allaaserineqarssaaq suliniutit qanorpiaq ittut atorlugit Kalaallit Nunaannut avataaniit tikittunik, pisattanik nassiuksanillu nakkutilliineq pitsaanerulersinneqarsinnaanersoq, tamatumalu aningaasaqarnermut inuiaqatigiinnullu sunniutai sussaannersut.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiiit)

Siullermeerneqarnera

Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, qujanaq ikiaroorntumik anngiortumik nunatsinnut eqqusuinerup akiorneqarnissaa tassungalu tunngatillugu sulinerup nakussassarneqarnissaa pillugit siunnersuummut soqtiginartumut, taannalu Partii Naleqqamiit imannak oqaaseqarfigissuarput.

Nassuerutigisariaqarparput inuiaqatigiinni aqqissugaanerput assut peqqiilliortipparput, tassa nammineq pisuulluta minnerunngitsumik imigassamik ikiaroorntumillu atornerluinerup sunniutipiluunik.

Ukiorpassuarni imigassamik ajornartorsiuteqarnerput qalliinnarlugu aamma maannamut ukiorpassuannortuni ikiaroorntumik annertuallaarujussuurtumik ajornartorsiuteqarpugut.

Tamakkulu kingunipilui aningaasannorlugit ataatsimut tamaasa katissagutsigit qularnangilaq piffissarujussuaq kisitsinermut atorneqartariaqassooq.

Taamatummi imigassamik ikiaroorntumillu atornerluinerup sunniutipilui qularnangitsumik annerpaat meerartatsinnut pisuussuteqanngitsunut akuersaarneqarsinnaanngitsumik tutsinneqartarput.

Pissutsit taamaalersimanagerat Partii Naleqqamiit sakkortuumik akiorniarlugu suleqataarusuppugut, tassami inuiaat taama ikitsigaluta ajornartorsiutit amerlanerpaartaasa aallaavigisartagai qulaani taaneqartut tamarmiulluta pimoorussinerulluta akiorniartariaqarpavut.

Taamaaliunnigikkutta inuiaqatigiinni katataavut amerligaluttuinnassapput aamma meeqqat ikiortariaqartut amerligaluttuinnassapput.

Tamatta nalunnigilarput ikiaroonartumik atuineq, nunatsinnullu anngiortumik eqqussuineq inerteq-qutaalluinnartut.

Taamaattumik ikiaroonartumik eqqussuisarnerup sapinngisaq tamaat pinaveersimatinneqarnissaanut kikkut tamarmik suleqataanissaat matumuuna Partii Naleqqamiit kaammattuutigaarput.

Tassami ungasinngitsukkut inimi maani meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit annertuumik oqallippugut, tassanilu aamma takuneqarsinnaavoq qanoq ajortigisumik kusanangitsigisumillu pissusilersorfigineqartartut.

Pissutsit taamaattut akuersarneqarsinnaanngillat aamma inuiaqatigiinnut akisuallaarujussuaqaat.

Taamaattumik aamma aningaasanut inatsisissap suliarineqarnerani sipaarutissatut siunnersuutit innuttaasunut sunniuteqapilussinnaasut, soorlu suliniutit meeqqanut inuusuttunullu sammisassaqtitsinermut ilinniartitaanermullu tunngasut Partii Naleqqamiit akuersaanngikkivut.

Neriuppugut taakkununga tunngasut pillugit Naalakkersuisut aamma eqqarsaqqissasut, tassami suliniutit pingaartumik atornerluisinnaanernut assigiinngitsunut pinaveersaataasinnaasut sipaarniarfigineqannginnissaat pingaaruteqarmata.

Partii Naleqqamiit assut uggoraarput Kangerlussuarmi inunnik qinngortitsinikkut misissuutissap siusinnerusukkulli atortuulersinneqarsimannginnera, tassami tanna (scanner) qularnangitsumik aamma atulereersimagaluarpat ikiaroonartumik anngiortumik eqqussiniarnerit killilersimaarneqarnerannut iluaqutaasimassagaluarpat.

Taamaattumik suliniutit sulluunniit aamma ikiaroonartumik atornerluinerup akiorneqarnerunissaanut tunngasut tamaasa Partii Naleqqamiit tapersorsorpavut. Nuannaarutigarpullu politiit pisortaqarfiillu assigiingitsut suleqatigiilluarmata.

Naggataatigut ilisimatuup Mads Uffe Pedersen, Aarhusimi Aanngajaarniutit pillugit Ilisimatusarfimmi Ilisimatuup aammalu aanngajaarniutit pillugit immikkoortortaarfimmi pisortap (Center for Rusmiddelforskning), atuakkiaa ima danskisut qulequtalik:

”Udvikling af misbrug og afhængighed af rusmidler”.

imatukanneq kalaallisuunngortinneqarsinnaasoq:

“Aanngajaarniutininik atuileriaratorneq pinngitsoorsinnaajunnaarnerlu”.

qulaani atuakkami ilisimatuussutsikkut akuerisaasumik imatut inerniliisoqarpoq:

”Taamaattumik aanngajaarniutininik atornerluilerneq aammalu pinngitsuuisinnaajunnaarneq, malunnaateqarluartumik isigineqarsinnaavoq inuiaqatigiit ingerlanerannut imaluunniit ingerlanerlunnerannut ersiutaasutut”.

Allatut oqaatigalugu pinaveersaartitsineq kattorsaanerlu inulerinermut inunnullu ataasiakkaanut tunngasut annerusumik maannamut ingerlanneqarput, tamanna aamma tungaviatigut ajunngilaq, kisianni soorlu qulaani atuakkami inerniliisoqartoq, inuiaqatigiit taama malunnartigisumik imigassamik aanngajaarniutinillu atornerluippata taava inuiaqatigiinni aqutseriaatsip/ingerlatseriaatsip ajoquteqarsimaneranik tunngaveqarsimavoq.

Taamaammat aqqissuiniarnitsinni inuiaqatigiilerinermut (anthropology) tunngasortaa sukumiinerusumik iliuuseqarfigisariaqarparput ajornartorsiutip uteqattaartumik ingerlaartuarnera qaangerniarlugu, taamaattumik immitsinnut aperisariaqarpugut, killiffippununa qanoq ittoq?

Tassa inuiaqatigiinni aqutseriaaserput/ingerlatseriaaserput kalaallinut ilumut naapertuunnersoq apeqqusertariaqarpoq, tassa assigiinngitsorpasuartigut maanna aqutseriaaseq/ingerlatseriaaseq ersersitsivoq aamma imigassamik aanngajaarniutinillu annertuumik atornerluinermik.

Taamaattumik ajornartorsiutit pimoorullugit annikillisarniarutsigit suliniarnermi iliuusissap inuiaqatigiilerinertaa avaqqussinnaangilluinnarparput.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut taparserlugu suliap aappassaaneerneqannginnerani ataatsimiititaliami susassaqarfiusumi suliarineqarnissaa inassutigaarput.